

SÚHRNNÁ SPRÁVA

o koordinovaných kontrolách vykonaných podľa zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v roku 2012

I. ÚVOD

Zákon č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje podmienky a postupy pri prevencii závažných priemyselných havárií v podnikoch s prítomnosťou vybraných nebezpečných látok a na pripravenosť na ich zdoľávanie, na znižovanie ich následkov na život a zdravie ľudí, životné prostredie a majetok v prípade ich vzniku.

V roku 2012 koordinované kontroly vykonali odbory inšpekcie ochrany vôd inšpektorátov životného prostredia SIŽP (ďalej OIOV) v spolupráci s orgánmi štátnej správy (OŠS) podľa § 26 ods. 1 písm. f) až j) zákona č. 261/2002 Z.z., t.j. orgánmi inšpekcie práce - Národný inšpektorát práce (IP), orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi - Hasičský a záchranný zbor (HaZZ), orgánmi štátnej správy na úseku civilnej ochrany - odbory civilnej ochrany a krízového riadenia (OCOaKR), orgánmi na ochranu zdravia a štátnymi zdravotnými ústavmi - regionálne úrady verejného zdravotníctva (RÚVZ) a orgánmi štátnej banskej správy - obvodné banské úrady (OBÚ). Na koordinované kontroly v odôvodnených prípadoch boli prizývané aj miestne príslušné krajské úrady ŽP a miestne príslušné obvodné úrady ŽP.

V roku 2012 sa takto špecificky zamerané kontroly vykonávali v súlade s plánom hlavných úloh SIŽP (PHÚ SIŽP) na rok 2012 schváleným MŽP SR v rámci samostatnej hlavnej úlohy PHÚ SIŽP - Koordinovaná kontrola podnikov kategórie A a kategórie B podľa zákona č. 261/2002 Z.z.

Pri výbere kontrol sa vychádzalo z celoštátneho registra podnikov kategórie A a kategórie B, ktorý vedie MŽP SR.

Pre zabezpečenie koordinácie kontrolnej činnosti OŠS v roku 2012 boli zvolané koordinačné porady na úrovni ústredných OŠS a regionálnych OŠS. Cieľom porady na úrovni ústredných orgánov bolo prerokovanie vykonávania koordinovaných kontrol a vyhodnotenie spolupráce s jednotlivými OŠS vykonávajúcimi kontrolu podľa zákona č. 261/2002 Z.z. a prerokovanie návrhu plánu koordinovaných kontrol na rok 2013. Na regionálnej úrovni koordinačné porady boli zamerané na postup a rozsah vykonania koordinovanej kontroly a určenie konkrétneho objektu v podniku, kde sa bude vykonávať kontrola (závod, prevádzka, resp. zariadenie) a prípravu plánu koordinovaných kontrol na rok 2013.

II. VÝSLEDKY KONTROL

V roku 2012 vykonali OIOV celkovo 40 kontrol podľa zákona č. 261/2002 Z.z. Prehľad o vykonaných kontrolách v roku 2012 a rozdelenie podnikov podľa územnej pôsobnosti OIOV je v tabuľke č. 1. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že v roku 2012, pri dodržaní zákonom stanoveného intervalu kontrol, najviac kontrol zameraných na prevenciu závažných priemyselných havárií vykonali OIOV Banská Bystrica a OIOV Košice.

Tabuľka č. 1

OIOV	podnik zaradený do kategórie A		podnik zaradený do kategórie B		spolu	
	kontroly	porušenie zákona	kontroly	porušenie zákona	kontroly	porušenie zákona
	počet					
BA	2	1	2	0	4	1
SPNR	3	0	3	0	6+1*	0
ZA	2	1	4	0	6	1
BB	2	0	8	2	10+2**	2
KE	2	0	8	1	10+1**	1
spolu	11	2	25	3	36+1*+3**	5

BA - Bratislava, SPNR - stále pracovisko Nitra, ZA - Žilina, BB - Banská Bystrica, KE – Košice

* - nekategorizovaný podnik, nakoľko nespadá pod zákon č. 261/2002 Z.z. (E.ON Elektrárne s.r.o. - Paroplynová elektrárň Malženice), kontrola bola zameraná na preverenie prítomnosti vybraných nebezpečných látok podľa zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a povinností vyplývajúcich pre prevádzkovateľov z tohto zákona

** - podniky vyradené do nekategorizovaných podnikov (2 podniky kategórie A a 1 podnik kategória B)

Z celkového počtu 40 kontrol vykonali OIOV 6 kontrol nad rámec schváleného plánu kontrol pre rok 2012 (E.ON Elektrárne, s.r.o. - Paroplynová elektrárň Malženice, Metalurg Steel, s.r.o. Dubnica nad Váhom, FORTISCHEM, a.s. Nováky, PTCHEM, s.r.o. Nemecká, Light Stabilizers, s.r.o. Strážske a Československá energetická spoločnosť, a.s. - Nový energetický závod Trebišov).

Po schválení plánu kontrol na rok 2012 podnik BUKOCEL, a.s. Hencovce predložil nové oznámenie o zaradení podniku (na MŽP SR zaregistrované dňa 18.01.2012), podľa ktorého bol na základe množstva, požiarnej charakteristiky a druhu vybraných nebezpečných látok prítomných v podniku preradený z kategórie B do kategórie A.

Dňa od 21.12.2011 až po schválení plánu kontrol na rok 2012 oznámilo Chemko Light Stabilizer s.r.o. Strážske (kategória A), že prevádzkuje len čistenie odpadových vôd (predmetná činnosť nespadá pod zákon o prevencii závažných priemyselných havárií), ale následníckou organizáciou výrobného procesu a teda používania vybraných nebezpečných látok je Light Stabilizer, s.r.o. Strážske (kategória A), kde bola vykonaná kontrola.

Z celkového počtu 40 kontrol bolo koordinovaným spôsobom vykonaných 34 kontrol, z toho 4 kontroly boli vykonané po prvý krát, nakoľko išlo o novokategorizované podniky; LAMPOGAS SK, s.r.o. - prevádzka Stáčacie miesto propán - bután Bratislava, Continental Automotive system Slovakia, s.r.o. Zvolen, Light Stabilizers, s.r.o. Strážske (podniky kategórie A) a EVONK FERMAS, s.r.o. Slovenská Lupča (podnik kategórie B).

Koordinované kontroly sa v roku 2012 vykonávali v súlade s § 27 ods. 3 a 8 cit. zákona za účasti orgánov štátnej správy (IP, HaZZ, OCOaKR, RÚVZ a OBÚ), ktoré vykonávajú kontrolu podľa cit. zákona, zákonom č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov. Koordinované kontroly boli zamerané na to, či je prevádzkovateľ schopný preukázať, že prijal opatrenia na prevenciu závažných priemyselných havárií s ohľadom na rôzne činnosti vykonávané v podniku, t.j., či údaje a informácie uvedené v bezpečnostnej správe, havarijnom pláne, v podkladoch na vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva alebo inej správe prevádzkovateľa adekvátne vyjadrujú podmienky v podniku, vrátane možných vonkajších zdrojov rizika, aj so zabezpečením príslušných prostriedkov na zdolanie závažnej priemyselnej havárie a obmedzenie jej následkov, zabezpečenie záchrannej služby ako aj informovanie verejnosti.

V rámci vykonaných koordinovaných kontrol sa preverovalo, či podnik splnil všetky povinnosti vyplývajúce z ustanovení zákona č. 261/2002 Z.z. a prijal všetky opatrenia na prevenciu závažných priemyselných havárií s ohľadom na činnosti v ňom vykonávané a zároveň sa vykonala aj vizuálnu obhliadku za účelom preverenia, či predložená dokumentácia, vypracovaná v súlade s platnými právnymi predpismi na úseku prevencie závažných priemyselných havárií, zodpovedá skutočnému stavu pri používaní vybraných nebezpečných látok, t. j.:

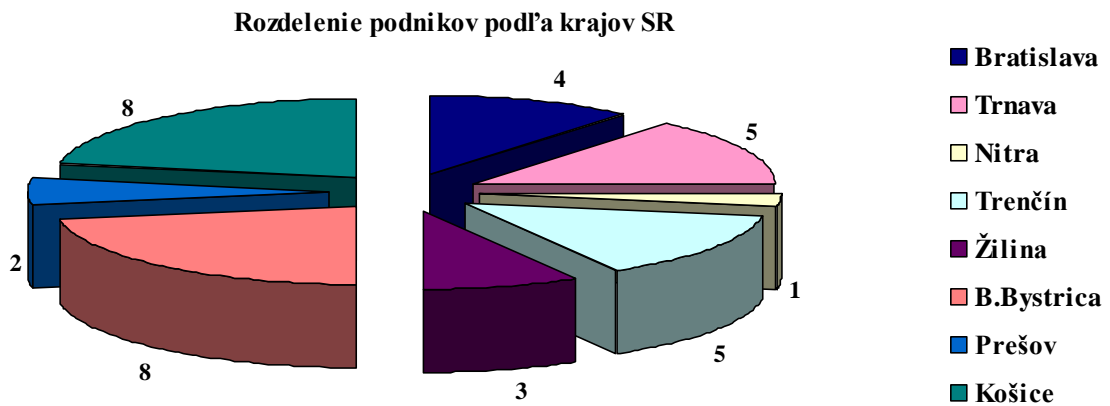
- či sa podnik zakategorizoval podľa celkového množstva vybratých nebezpečných látok, ktoré sú prítomné v podniku (§4),
- či je prevádzkovateľ schopný preukázať, že prijal príslušné opatrenia na prevenciu závažných priemyselných havárií (§ 3) s ohľadom na rôzne činnosti vykonávané v podniku, napr. či vypracoval a vedie predpísanú dokumentáciu a evidenciu - hodnotenie rizika (§ 6), program prevencie závažných priemyselných havárií (§ 7), bezpečnostný riadiaci systém (§ 8), bezpečnostná správa (§ 9), havarijný plán (§ 18) a podklady na vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva (§ 19),
- či údaje a informácie uvedené v bezpečnostnej správe, havarijnom pláne, v podkladoch na vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva alebo inej správe prevádzkovateľa adekvátne vyjadrujú podmienky v podniku vrátane možných vonkajších zdrojov rizika,
- či je prevádzkovateľ schopný preukázať, že má alebo zabezpečil príslušné prostriedky na zdolanie závažnej priemyselnej havárie a obmedzenie jej následkov (§ 20),
- či prevádzkovateľ zabezpečil záchrannú službu (§ 21) a informovanie verejnosti (§ 22 a § 23),
- či prevádzkovateľ uzatvoril zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu (§ 28).

Z celkového počtu 40 kontrol vykonaných podľa zákona o prevencii závažných priemyselných havárií vyplynulo, že 4 podniky nespádajú pod tento zákon, 1 podnik kategórie B - *Novácke chemické závody, a.s. Nováky v konkurze*, 2 podniky kategórie A - *JP foam manufacturing, s.r.o. Lučenec*, *Československá energetická spoločnosť, a.s. - nový energetický závod Trebišov* a jeden nekategorizovaný podnik - *E.ON Elektrárne, s.r.o. - Paroplynová elektrárň Malženice* a preto tieto podniky nebudú ďalej hodnotené.

1. Rozdelenie podnikov spadajúcich pod zákon č. 261/2002 Z.z. podľa územného členenia

Rozdelenie podnikov spadajúcich pod zákon č. 261/2002 Z.z. podľa územného členenia SR je uvedený v grafe č. 1.

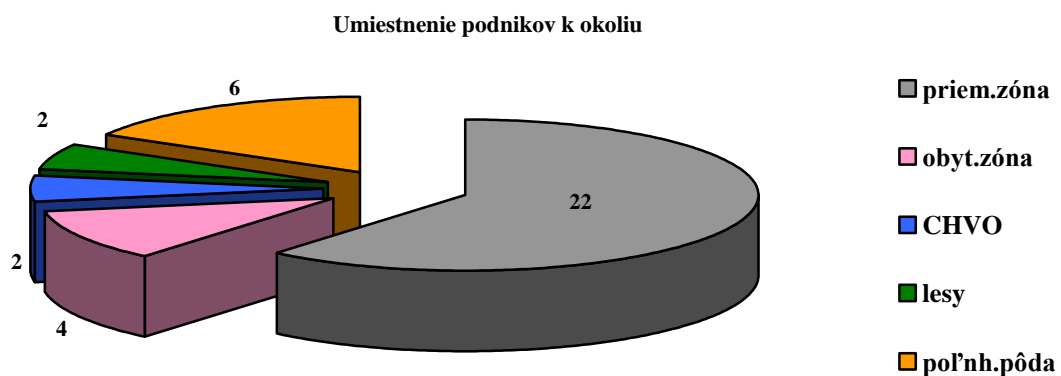
graf č. 1

2. Umiestnenie podnikov spadajúcich pod zákon č. 261/2002 Z.z.

Rozdelenie podnikov podľa OIOV vzhľadom na ich umiestnenie k okoliu, CHVO, CHKO a podľa povodí riek s predpokladom ovplyvnenia hraničného profilu je uvedené v grafe č.2 a č.3. Z uvedeného tabuľkového prehľadu vyplýva, že najviac podnikov je umiestnených v priemyselných zónach.

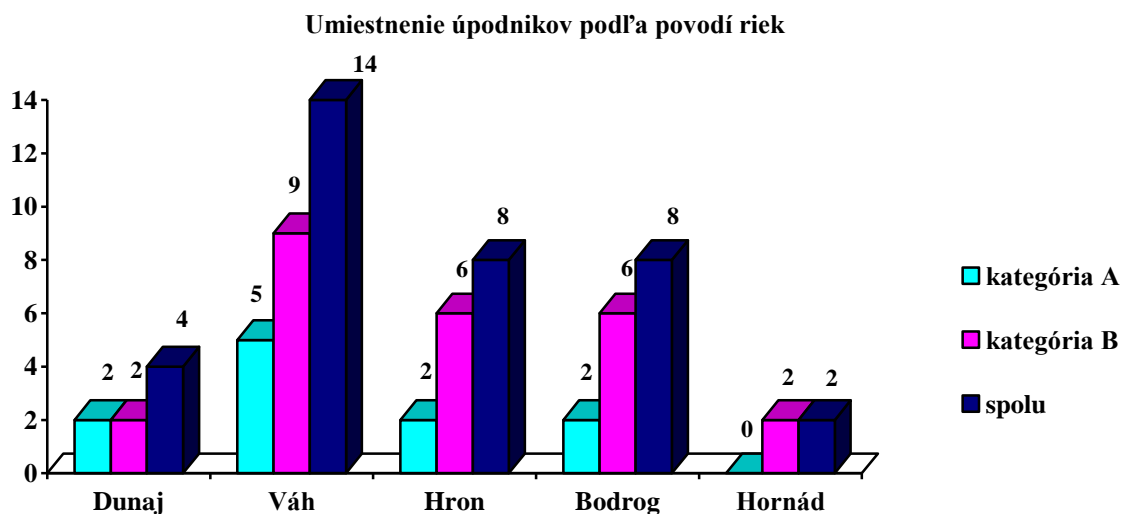
graf č. 2

V CHVO Žitný ostrov sú umiestnené podniky *SLOVNAFT, a.s. - areál Bratislava*, *Slovnaft Petrochemicals, s.r.o. Bratislava* a zároveň sú to aj priemyselné zóny.

V obytnej zóne sú umiestnené podniky *LAMPOGAS SK, s.r.o. Bratislava - stáčacie miesto propán - bután Bratislava*, *Ekolas, s.r.o. Padarovce*, *FORTISCHEM, s.r.o. Nováky* a *PTCHEM, s.r.o. Nemecká*.

graf č.3

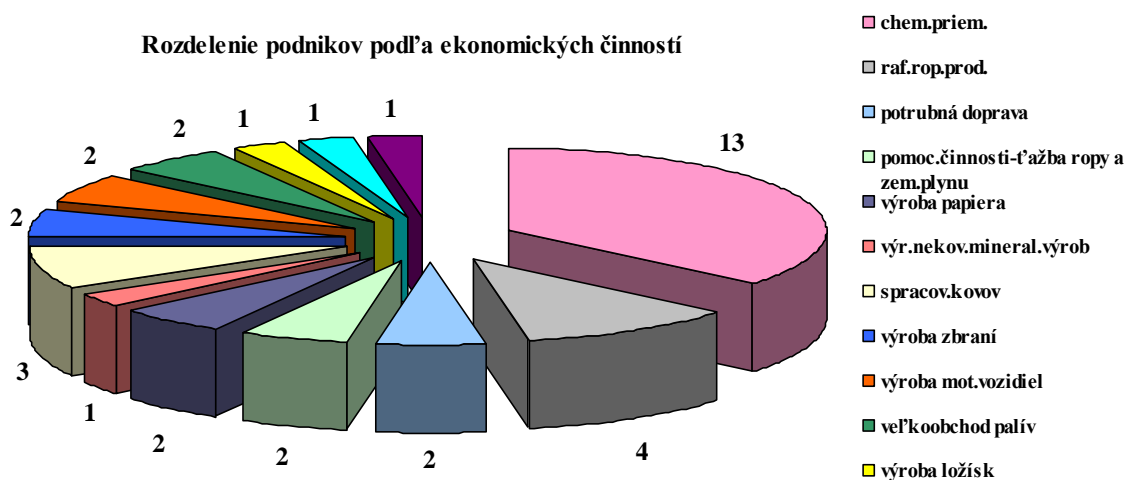
Všetky kontrolované podniky spadajúce po cit. zákon sa nachádzajú v úmorní Čierneho mora v povodí riek Dunaj, Váh, Hron, a Hornád.

Podniky, ktoré môžu ovplyvniť hraničné profily vodných tokov s Maďarskou republikou sa nachádzajú v okrese Bratislava (*SLOVNAFT, a.s. - areál Bratislava, Slovnaft Petrochemicals, s.r.o. Bratislava*) a v okrese Košice (*U.S.STEEL, Košice s.r.o.*).

3. Rozdelenie podnikov spadajúcich pod zákon č. 261/2002 Z.z. podľa ekonomických činností

Rozdelenie podnikov podľa ekonomických činností SK NACE Rev.2 (klasifikácia ekonomických činností podľa vyhl. ŠÚ SR č. 306/2007 Z.z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia ekonomických činností) je uvedený v grafe č 4.

graf č. 4

4. Spolupráca orgánov štátnej správy pri výkone koordinovaných kontrol

Spoluprácu OŠS pri kontrolách vykonaných koordinovaným spôsobom možno vyhodnotiť ako uspokojivú a prípadné problémy sú operatívne riešené.

Hlavný banský úrad ako orgán štátnej banskej správy sa prostredníctvom miestne príslušných obvodných banských úradov zúčastňoval všetkých koordinovaných kontrol v podnikoch, ktoré podliehali hlavnému dozoru orgánov štátnej banskej správy podľa zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonali v 3 podnikoch (*KONŠTRUKTA - Defence, a.s. PŠS Lieskovec, ZVS Holding, a.s. Dubnica nad Váhom a ORICA Slovakia, s.r.o. Humenné*).

OŠS uvedené v § 26 ods. 1 písm. f) až j) zákona č. 261/2002 Z.z. vykonali v roku 2012 v rámci koordinovaných kontrol aj kontroly podľa osobitných predpisov. Z vykonaných kontrol vyplynulo, že v podnikoch spadajúcich pod zákon č. 261/2002 Z.z. došlo k porušeniu osobitných predpisov, ale zistenými nedostatkami neboli porušené ustanovenia cit. zákona. Za porušenie povinností podľa osobitných predpisov OŠS vykonávajúce koordinovanú kontrolu podľa cit. zákona uložili opatrenia na nápravu (IP - 391 opatrení, HaZZ - 267 opatrení, RÚVZ - 7 opatrení a OKRaCO - 7 opatrení). Za uvedené nedostatky podľa osobitných predpisov neboli uložené pokuty.

5. Kontrolné zistenia v podnikoch kategórie A

V roku 2012 bolo v podnikoch kategórie A, ktoré spadali pod zákon č. 261/2002 Z.z. vykonaných 11 kontrol, z toho novo zaradené boli 3 podniky (*LAMPOGAS SK, s.r.o. Bratislava, stáčacie miesto propán - bután Bratislava, Continental Automotive System Slovakia, s.r.o. Zvolen a Light Stabilizers, s.r.o. Strážske*), v ktorých bola kontrola vykonaná prvýkrát.

Z vykonaných kontrol v podnikoch kategórie A vyplynulo, že kontrolované podniky si splnili povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 261/2002 Z.z., okrem 2 podnikov, kde bolo zistené porušenie povinností na úseku prevencie závažných priemyselných havárií a bude im uložený sankčný postih (*LAMPOGAS SK, s.r.o. Bratislava, stáčacie miesto propán - bután Bratislava a Metalurg_Steel, s.r.o. Dubnica nad Váhom*).

V jednom prípade (*BUKOCEL, a.s. Hencovce*) bolo zistené, že havarijný plán nebol vypracovaný v súlade s Vyhl. MŽP SR č. 490/2002 Z.z. a preto spoločnosti boli uložené opatrenia na nápravu.

6. Kontrolné zistenia v podnikoch kategórie B

V roku 2012 bolo v podnikoch kategórie B, ktoré spadali pod zákon č. 261/2002 Z.z. vykonaných celkovo 25 kontrol, z toho novo zaradené boli 3 podniky (*EVONK FERMAS, s.r.o. Slovenská Lupča, PTCHEM, s.r.o. Nemecká a FORTISCHEM, a.s. Nováky*), v ktorých bola kontrola vykonaná prvýkrát.

Z vykonaných koordinovaných kontrol podnikoch kategórie B vyplynulo, že kontrolované podniky si splnili povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 261/2002 Z.z., okrem 3 podnikov, kde bolo zistené porušenie povinností na úseku prevencie závažných priemyselných havárií a bude im uložený sankčný postih (*Vojenský opravárenský podnik*

Nováky, a.s. Nováky, DIAKOL Strážske, s.r.o. Strážske a PTCHEM, s.r.o. Nemecká) a zároveň 1 podniku (*PTCHEM, s.r.o. Nemecká*) budú uložené aj opatrenia na odstránenie následkov protiprávneho konania.

7. Pokuty a opatrenia na nápravu

V roku 2012 uložil OIOV Košice v správnom konaní opatrenia na nápravu podľa zákona o prevencii závažných priemyselných havárií spoločnosti *BUKOCEL, a.s. Hencovce* za nedostatky zistené kontrolou v roku 2012 a spoločnosti *OKTAN, a.s. Kežmarok* za nedostatky zistené v roku 2011.

V roku 2012 uložil OIOV Žilina v správnom konaní pokutu za porušenie zákonných povinností ustanovených na úseku prevencie závažných priemyselných havárií spoločnosti *Metalurg_Steel, s.r.o. Dubnica nad Váhom* za nedostatky zistené kontrolou v roku 2012 vo výške 3 000 eur a pokutu spoločnosti *BLOCKTRADE, s.r.o. Sklad technických plynov Bytča* za nedostatky zistené kontrolou v roku 2011 vo výške 300 eur.

III. BEZPEČNOSTNÉ SPRÁVY

SIŽP ako orgán štátneho dozoru vo veciach prevencie závažných priemyselných havárií sa okrem iného podľa § 26 ods. 5 písm. e) zákona č. 261/2002 Z.z. vyjadruje aj k bezpečnostným správam. V roku 2012 sa OIOV v rámci spolupráce orgánov štátneho dozoru vo veciach prevencie závažných priemyselných havárií vyjadrovali k 3 bezpečnostným správam.

IV. ZÁVER

V roku 2012 vykonali OIOV 40 kontrol podľa zákona č. 261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z toho 6 kontrol nad rámec schváleného plánu, kde kontrola bola zameraná na preverenie celkového množstva vybraných nebezpečných látok prítomných v podniku podľa cit. zákona.

Z vykonaných kontrol v roku 2012 vyplynulo, že z celkového počtu 36 podnikov spadajúcich pod zákon č. 261/2002 Z.z. v 5 podnikoch (2 podniky kategórie A a 3 podniky kategórie B) bolo zistené porušenie ustanovení na úseku prevencie závažných priemyselných havárií a zároveň budú uložené opatrenia na odstránenie následkov protiprávneho konania.

Za porušenie zákonných povinností na úseku prevencie závažných priemyselných havárií uložili OIOV v správnom konaní v roku 2012 dve pokuty v celkovej výške 3 300 eur (*Metalurg_Steel, s.r.o. Dubnica nad Váhom* - 3 000 eur za porušenie zákonných povinností zistených pri kontrole v roku 2012 a 300 eur spoločnosti *BLOCKTRADE, s.r.o. Sklad technických plynov Bytča* za porušenie zákonných povinností zistených pri kontrole v roku 2011).